

82ste vergadering

Woensdag 9 juni 2004

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Cornielje

Tegenwoordig zijn 131 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Adelmund, Albayrak, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Atsma, Azough, Van Baalen, Bakker, Balemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van den Brink, Brinkel, Bruls, Buijs, Van de Camp, Cornielje, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Dijksma, Dijsselbloem, Dittrich, Dubbelboer, Duivesteyn, Duyvendak, Eerdmans, Van Egerschot, Eijssink, Ferrier, Van Fessem, Fierens, Geluk, Van Gent, Gerkens, Giskes, De Haan, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hirsi Ali, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Kalsbeek, Kant, Karimi, Koenders, Koomen, Koopmans, Kortenhorst, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Lambrechts, Lazrak, Leerdam, Van Lith, Luchtenveld, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Rijpstra, Rouvoet, Samsom, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaïj, Sterk, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Tonkens, Varela, Veenendaal, Van Velzen, Vendrik, Verburg, Verdaas, Vergeer, Verhagen, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weisglas, Wilders, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, de heer Donner, minister van Justitie, mevrouw Dekker, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de heer Veerman, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingen-zaken en Integratie, mevrouw Van der Laan, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Van Gennip, staatssecretaris van Economische Zaken, en de heer Rutte, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Rambocus, Van Haersma Buma, Eurlings, Örgü, Van Dijken, Fierens, Leerdam en Straub, wegens bezigheden elders;

Van der Staaïj, Crone, Noorman-den Uyl en Smeets, wegens bezigheden elders, alleen voor de ochtend-vergadering;

Smits, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

Ormel, Bussemaker en Verbeet, wegens bezigheden elders, alleen voor de middag- en avond-vergadering;

Van Oerle-van der Horst, Omtzigt en Douma, wegens verblijf buitenslands;

Eski, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regeling van het conflictenrecht met betrekking tot het geregistreerd partnerschap (Wet conflictenrecht geregistreerd partnerschap) (28924);**
- **het wetsvoorstel Aanpassing van de Rijkswet op het Nederlandschap en de Rijkswet van 21 december 2000 tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap met betrekking tot de verkrijging, de verlening en het verlies van het Nederlandschap (Stb. 618), mede in verband met de totstandkoming van de Wet conflictenrecht geregistreerd partnerschap (28836, R1735);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet geluidhinder, de Wet luchtvaart en de Spoorwegwet in verband met de implementatie van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai, PbEG L 189 (geluidsbelastingkaarten en actieplannen) (29021);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet justitiële gegevens in verband met het verwerken van strafvorderlijke gegevens en wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet tarieven in strafzaken in verband met het verstrekken van een afschrift van een vonnis of een arrest aan de verdachte en zijn raadsman of een derde (28886).**

Deze wetsvoorstellen worden, na goedkeuring van de onderdelen,

zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het voorstel van wet van de leden Dittrich, Halsema en Van Nieuwenhoven houdende regels omtrent de vaste boekenprijs (Wet op de vaste boekenprijs) (28652).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik heet de initiatiefnemers van harte welkom, evenals de staatssecretaris van Cultuur. In het bijzonder heet ik welkom de adviseur van de initiatiefnemers, de heer Frans van de Roer, die ook in vak K zit.

□

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Voorzitter. Als eerste spreker van vandaag wil ik graag van de gelegenheid gebruik maken om mijn waardering uit te spreken voor het initiatief dat de leden die in vak K zitten, hebben genomen om dit wetsvoorstel in te dienen. Ik denk dat het altijd een goede zaak is als de Kamer zoveel mogelijk medewetgever is. Daarom vind ik het goed dat wij hier staan. Zoals wij echter al in een eerdere bijdrage hebben aangegeven, is het voor de LPF geen eenvoudige beslissing om dit wetsvoorstel als het in stemming komt al dan niet te steunen. Ik zeg maar meteen dat mijn fractie er nog niet helemaal uit is. Ik denk dat in de loop van mijn betoog ook duidelijk wordt waarom dat zo is. De heer Dittrich was, toen hij ons ooit een conceptwetsvoorstel toezond, zo vriendelijk om daar een column van Pim Fortuyn uit ergens halverwege de jaren negentig mee te sturen, waarin deze zich onomwonden uitsprak voor de vaste boekenprijs. Hij deed dat vooral vanuit het perspectief van de auteur, waar hij er zelf ook een van was. Er zijn mensen die zeggen dat ze een lijntje met Pim hebben. Ik ben niet bijgelovig en ik heb dat lijntje niet. Hij is er niet meer en ik heb dus niet met hem van gedachten kunnen wisselen over alle voors en tegens van dit onderwerp. Mijn fractiegenoten en ik hebben nu de taak om een gewogen oordeel te geven.

Het is voor ons een afweging tussen een economische en cultuurpolitieke invalshoek. Vanuit economisch perspectief zouden wij het voorstel afwijzen, omdat een vaste boekenprijs een vorm van prijsbinding inhoudt, die de leden van de LPF-fractie eigenlijk principieel afkeuren. De cultuurpolitieke argumenten die ter verdediging van de vaste boekenprijs worden aangevoerd, namelijk het in stand houden van een breed literair aanbod en een fijnmazig vertakt netwerk van verkooppunten, onderschrijven wij wel, maar wij hebben er wel een aantal kanttekeningen bij. Wij zijn namelijk van een aantal zaken nog steeds niet overtuigd als het gaat om de cultuurpolitieke argumenten. Het argument dat vaak wordt gebruikt, is dat de boekenbranche de winstmarge die wordt behaald op de verkoop van populaire, snel en goedverkopende titels kan gebruiken om te investeren in het uitgeven en te koop aanbieden van minder populaire titels, die om culturele redenen erg de moeite waard zijn om toch aangeboden te worden. Er is echter geen verplichting voor de branche. De ene uitgever zal zeggen dat hij dat gaat doen en dat hij ook die moeilijke schrijver uit gaat geven, maar de andere uitgever zal zeggen dat hij daar geen boodschap aan heeft. Er is dus geen enkele verplichting. Dat is ook moeilijk wettelijk te regelen. Dat beseffen wij en daar hebben wij ook met de indieners over van gedachten gewisseld. Wij vinden dat echter wel een manco. Wij vinden dat de vertegenwoordigers uit de boekenbranche met wie wij de afgelopen maanden gesproken hebben, niet met cijfers inzichtelijk hebben gemaakt of en in welke mate een dergelijke subsidiëring van cultuurdragers eigenlijk plaatsvindt. Er is naar onze mening te weinig creatief onderzocht of die cultuurpolitieke doelstellingen door de regering niet op andere manieren bewerkstelligd zouden kunnen worden in plaats van via een vaste boekenprijs, bijvoorbeeld door beginnende auteurs te subsidiëren om hun eerste boek uit te kunnen geven.

Of het afschaffen van de vaste boekenprijs onherroepelijk tot het ineensstorten van het Nederlandse boekenlandschap zal leiden, is eigenlijk voor iedereen koffiedik kijken. Wij denken het wel, maar wij

weten het niet zeker. Volgens de LPF-fractie is de gevreesde verschraving al begonnen door allerlei autonome ontwikkelingen in de markt, zoals verdere ketenvorming van boekhandels en de bedrijfsmatige focus op winstmarges van goedlopende titels. Er zijn ook voorbeelden uit het buitenland waar de vaste boekenprijs is losgelaten, die de nodige twijfel oproepen. Daar is het niet al te best gegaan met het goede boek. In sommige landen is de vaste boekenprijs heringevoerd na een aantal dramatische jaren. Maar goed, voor Nederland hoeft natuurlijk niet hetzelfde te gelden als voor het buitenland. Er zijn ook signalen dat de verschraving van het aanbod of het netwerk eveneens optreedt in landen waar wel een wettelijke vaste boekenprijs is. Er zijn dus allerlei ontwikkelingen in de markt die, of er nu wel of geen vaste boekenprijs is, toch plaatsvinden.

De vraag is natuurlijk: hoe erg wordt de situatie als wij de vaste boekenprijs loslaten? Het is mogelijk dat een deel van de goedlopende titels meer in de supermarkten en bij de kruideniers te koop zijn, dat er meer boeken via het internet verkocht zullen worden, dat de boekenclubs een sterkere rol zullen krijgen, dat er misschien wat minder goede boekhandels met een breed assortiment zijn en dat meer auteurs zelf boeken gaan uitgeven via internetsites als "mijneigenboek.nl". Als wij dat in ogenschouw nemen, hoe erg denken wij dan dat de situatie zal worden? Nederland is, ondanks alles, nog steeds een rijk en welvarend land, met een lange traditie in de boekgeschiedenis. Hebben wij niet te weinig vertrouwen in het lezerspubliek als wij denken dat zij zonder die vaste boekenprijs het goede boek als cultuurdrager massaal zullen laten vallen. Graag krijg ik een reactie van de indieners op deze kritische kanttekeningen.

Voorzitter. Dat waren de overwegingen van de LPF-fractie bij het bestuderen van dit wetsvoorstel. Wij zijn dus niet helemaal overtuigd van de rampzalige gevolgen van het loslaten van de vaste boekenprijs. Diep in ons hart zijn wij ervoor om die vaste boekenprijs los te laten en dan te kijken wat er gebeurt om dan over vijf jaar te evalueren hoe het boekenlandschap eruitziet. Maar ja, dan experimenteer je wel met heel belangrijke cultuurdragers en dat